

รายงานการเดินทางไปราชการ ณ สาธารณรัฐเกาหลีใต้

๑. ชื่อโครงการ พิธีเปิดนิทรรศการพิเศษ เรื่อง Amazing Thailand: Masterpieces of Thailand

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเข้าร่วมพิธีเปิดนิทรรศการพิเศษเรื่อง Amazing Thailand: Masterpieces of Thailand ในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๙ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี

๒. เพื่อสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากรและองค์กรพิพิธภัณฑ์ของไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี ภายใต้บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการแลกเปลี่ยนวิทยาการและศิลปวัฒนธรรมร่วมกัน (ฉบับใหม่) ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ - ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๗๒

๓. เพื่อเรียนรู้รูปแบบการใช้แสง สี สื่อ เทคนิคการจัดแสดงและการรักษาความปลอดภัยภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี, เรียนรู้ความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ ณ Conservation Science Center ของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี

๔. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างกรมศิลปากรกับ National Museum of World Writing เขตยอนซู เมืองอินซอน สาธารณรัฐเกาหลี

๕. เพื่อเรียนรู้วิธีการบริหารจัดการและการดูแลผลงานศิลปะแบบคิวบิสม์ของศิลปินระดับโลกอย่าง Pablo Picasso และ Georges Braque โดยทาง Centre Pompidou Hanwha ใช้อาคารเก่ามาปรับปรุงใหม่ให้สามารถเก็บรักษาและจัดแสดงผลงานศิลปะชิ้นสำคัญของโลก จนสามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยสูงสุดที่ Centre Pompidou ของประเทศฝรั่งเศสกำหนดไว้ได้อย่างดี

๓. กำหนดเวลา วันที่ ๒๑ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙

๔. สถานที่

๑. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี กรุงโซล
๒. Conservation Science Center สังกัดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี
๓. Centre Pompidou Hanwha เขตยอฮ์โด กรุงโซล
๔. National Museum of World Writing เขตยอนซู เมืองอินซอน สาธารณรัฐเกาหลี

๕. หน่วยงานผู้จัด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี

๖. หน่วยงานสนับสนุน พิพิธภัณฑ์วัดทงโดซา จังหวัดคยองซังนัมโด, สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล และกระทรวงการต่างประเทศ

๗. กิจกรรม

๑. เข้าร่วมพิธีเปิดนิทรรศการพิเศษเรื่อง Amazing Thailand: Masterpieces of Thailand ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี

๒. การศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการในพิพิธภัณฑ์ต่างๆ, งานอนุรักษ์โบราณวัตถุ, งานคลังพิพิธภัณฑ์ ในระหว่างการเข้าร่วมพิธีเปิดนิทรรศการ

๘. คณะผู้แทนไทย

ประเทศไทยได้รับเชิญให้เข้าร่วมพิธีเปิดนิทรรศการฯ จำนวน ๕ คน กรมศิลปากรมอบหมายผู้แทนเข้าร่วมได้แก่

๑. นายทศพร ศรีสมาน	รองอธิบดีกรมศิลปากร
๒. นางสาวนิตยา กนกมงคล	ผู้อำนวยการสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
๓. นางสาวดาริกา ธนะศักดิ์ศิริ	ภัณฑารักษ์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์
๔. นางสาวกัญณสมนต์ ภูธรธรรม	ภัณฑารักษ์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มทะเบียน คลังพิพิธภัณฑ์และสารสนเทศ
๕. นางสาวสุกัญญา พงศ์เจริญศิริกุล	ภัณฑารักษ์ชำนาญการ หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สวรรครวนายก

๙. สรุปสาระของกิจกรรม

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๙

เวลา ๐๙.๓๐ น. คณะผู้แทนฝ่ายไทยทั้ง ๕ คน เดินทางโดยรถตู้จากโรงแรมที่พักถึงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี คุณ Oh Seiyon, ผู้อำนวยการ World Art Division รอต้อนรับคณะผู้แทนฝ่ายไทยเพื่อนำเข้าพบปะกับผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี ณ ห้องพักรับรอง ชั้น ๖

เวลา ๐๙.๔๕ น. คุณ You Hong-june ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี กล่าวต้อนรับคณะผู้แทนฝ่ายไทยและกล่าวขอบคุณที่ทางกรมศิลปากรอนุเคราะห์ให้ยืมโบราณวัตถุล้ำค่าของไทยมากถึง ๒๐๗ รายการ ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์เกาหลีเช่นกัน You Hong-june นายทศพร ศรีสมาน รองอธิบดีกรมศิลปากร ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทยกล่าวขอบคุณฝ่ายเกาหลีที่ช่วยเผยแพร่แง่มุมประวัติศาสตร์ของไทยผ่านโบราณวัตถุชิ้นสำคัญให้แก่ประชาชนชาวเกาหลีได้รู้จักและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของไทย (รูปที่ ๑-๒)

รูปที่ ๑

รูปที่ ๒

การพบปะทั้งสองฝ่ายเพื่อกล่าวต้อนรับและกล่าวขอบคุณซึ่งกันและกัน ก่อนเริ่มการแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ

เวลา ๑๐.๐๐ น. ฝ่ายเกาหลีเชิญคณะผู้แทนไทยร่วมงานแถลงข่าวประชาสัมพันธ์นิทรรศการ Amazing Thailand: Masterpieces of Thailand ณ ห้องประชุมเล็ก โดยคุณ Kwon Kangmi ภัณฑารักษ์อาวุโสเป็นผู้กล่าวแนะนำรูปแบบการจัดนิทรรศการ นำเสนอโบราณวัตถุชิ้นเด่นของไทย ๒๐๗ รายการ ภายใต้แนวคิดการถ่ายทอดพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ เนื้อหา แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑. Ancient People of Thailand: Before the 13th Century นำเสนอพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และบ้านเมืองแรกเริ่มบนดินแดนไทย

๒. The Glorious Thai Kingdom: Sukhothai, Lanna, Ayutthaya นำเสนออาณาจักรสำคัญของไทยที่รุ่งเรืองทางศาสนา การค้า และการปกครอง

๓. Great Kings and Golden Buddhas: Rattanakosin นำเสนอพัฒนาการทางสังคมและความศรัทธาทางพุทธศาสนาในยุครัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน

คุณ Kwon Kangmi ภัณฑารักษ์อาวุโส ได้กล่าวแนะนำให้ผู้สื่อข่าวจำนวน ๕๐ แห่ง รู้จักโบราณวัตถุชิ้นสำคัญที่เป็นตัวแทนของศิลปะไทยครอบคลุมทุกยุคสมัย และสะท้อนความหลากหลายทางศิลปกรรมของไทย เช่น

๑. ภาชนะดินเผาจากวัฒนธรรมบ้านเชียง อันเป็นหลักฐานอารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก

๒. ภาพสลักพุทธประวัติตอนยมกปาฏิหาริย์ สมัยทวารวดี ซึ่งสะท้อนอิทธิพลศิลปะอินเดียบนดินแดนไทย

๓. พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรเปล่งรัศมี สมัยลพบุรี ที่ปรากฏอิทธิพลศิลปะเขมรบนดินแดนไทย

๔. พระพุทธรูปลีลา สมัยสุโขทัย อันเป็นพุทธลักษณะอันโดดเด่นเพียงหนึ่งเดียวของศิลปะไทยที่ไม่ปรากฏในดินแดนอื่นที่นับถือพระพุทธศาสนาเช่นกัน

๕. บัลลังก์จำลอง สมัยล้านนา

๖. เครื่องทองจากกรุวัดราชบูรณะ สมัยอยุธยา ประจักษ์พยานแห่งความมั่งคั่งรุ่งเรืองทางการเมืองการปกครองและศาสนาเป็นหนึ่งเดียวกัน

๗. บานประตูไม้ จำหลักรูปเสี้ยววง สมัยรัตนโกสินทร์

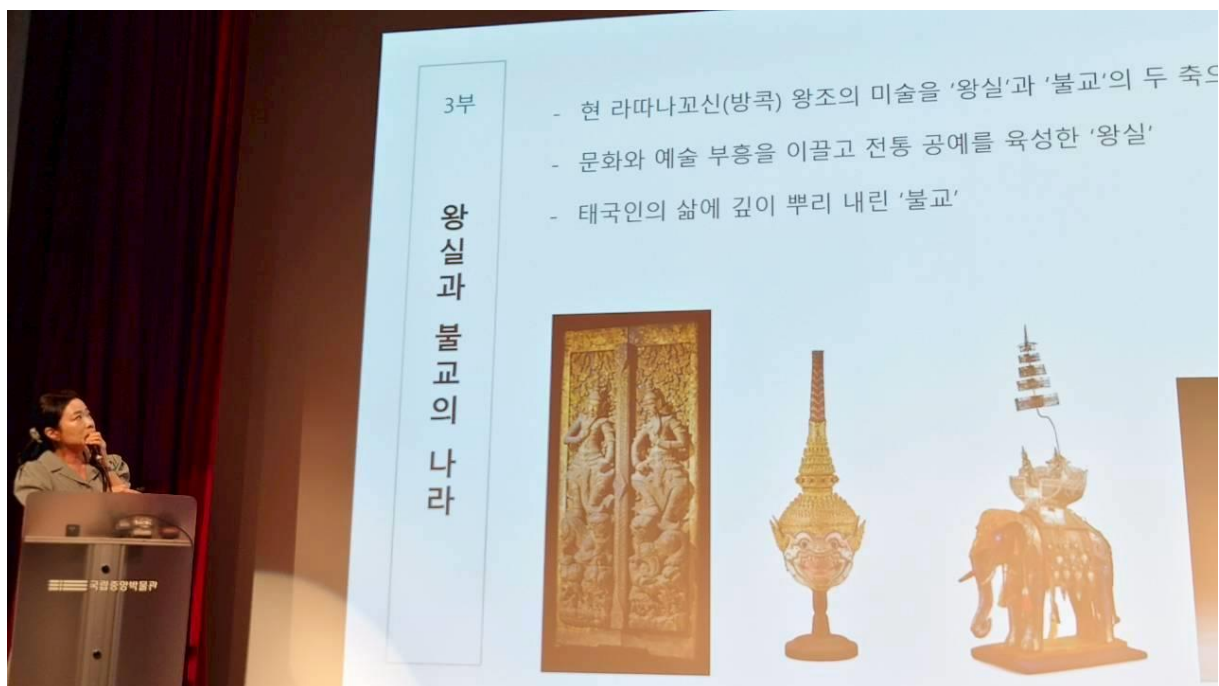
๘. ตู้พระธรรมลายก้ามปูเขียนภาพรามเกียรติ์ สมัยรัตนโกสินทร์

โบราณวัตถุเหล่านี้ล้วนแสดงถึงความสำเร็จของงานช่างไทยในยุคที่รุ่งเรืองที่สุด กว่าจะถึงวันนี้ ทีมงานทั้งสองประเทศมีกระบวนการเตรียมงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๗ ทั้งในส่วนของการสำรวจโบราณวัตถุในประเทศไทย การนำเสนอบทจัดแสดงและการเจรจาทางวิชาการระหว่างทั้งสองฝ่าย นิทรรศการมีกำหนดจัดแสดง ณ สถานที่สำคัญ ๒ แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกาหลี จัดแสดงระหว่าง

วันที่ ๒๓ มิถุนายน ถึง วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๙ และเคลื่อนย้ายไปจัดแสดงต่อเนื่อง ณ พิพิธภัณฑ์วัดทองโศชา จังหวัดคยองซังนัมโด ระหว่างวันที่ ๔ ตุลาคม ถึง วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๙ รวมระยะเวลา ๖ เดือน นับเป็นโอกาสสำคัญในการเผยแพร่ประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยสู่สาธารณชนชาวเกาหลีและนานาชาติในวงกว้าง (รูปที่ ๓-๔)

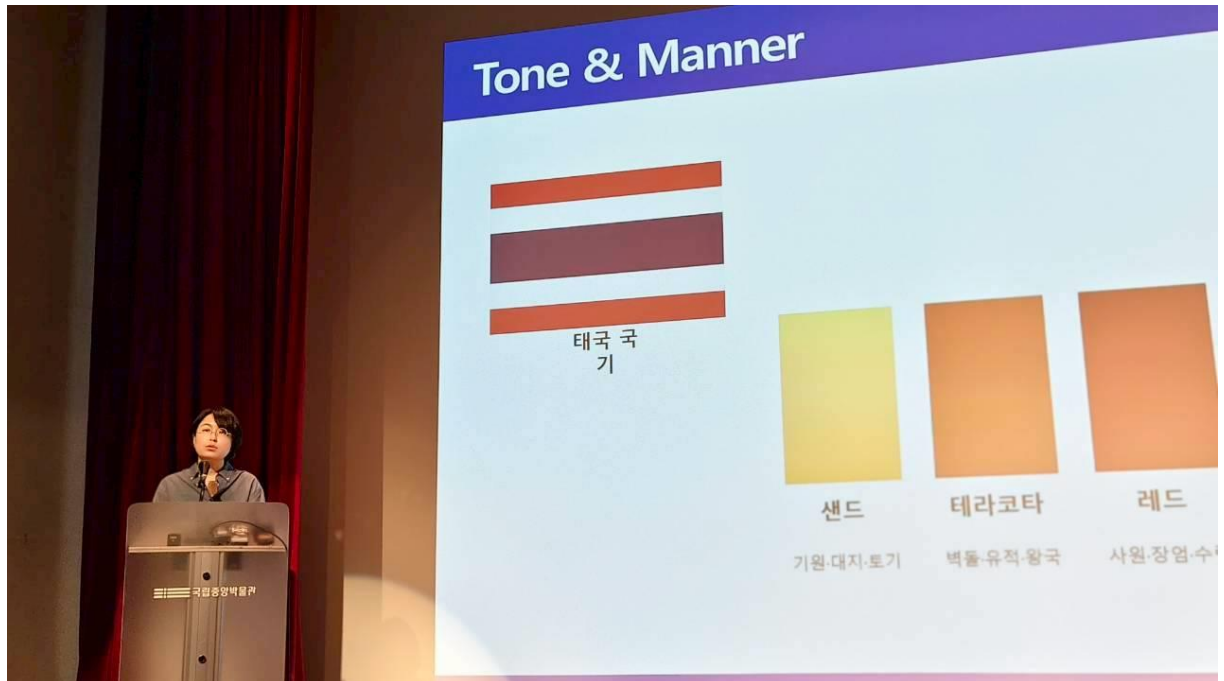
รูปที่ ๓

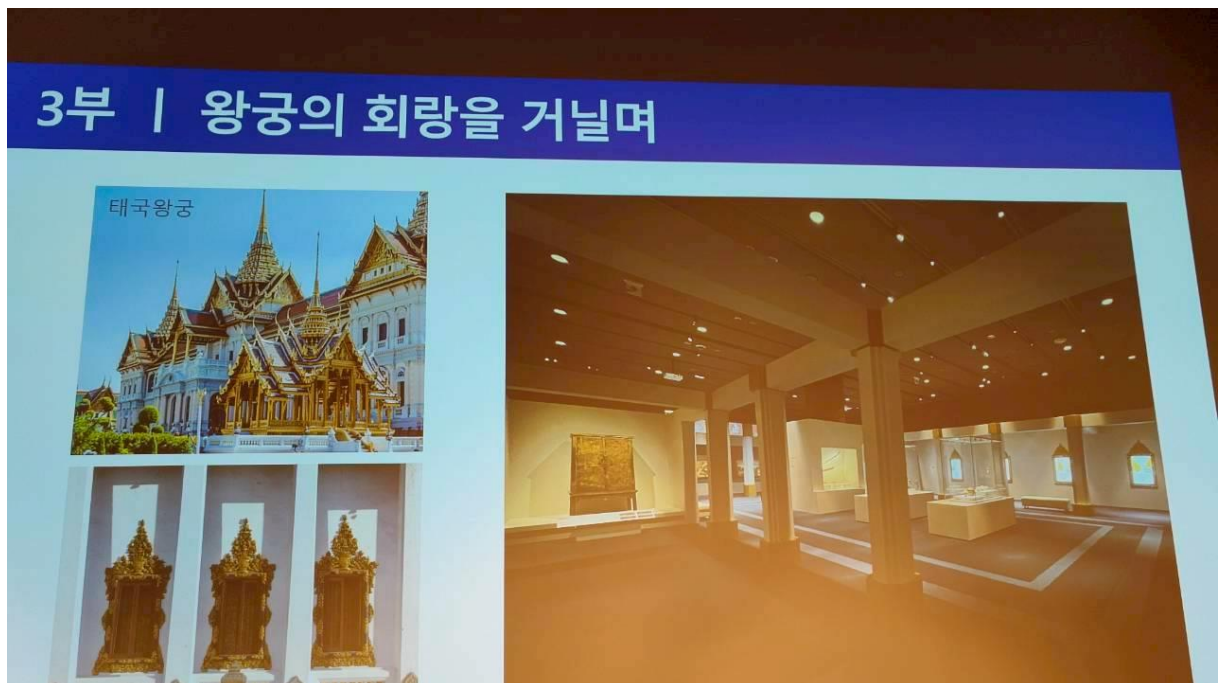
รูปที่ ๔

ภัณฑารักษ์ผู้รับผิดชอบนำเสนอแนวคิดและรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการให้แก่ผู้สื่อข่าว ๕๐ สำนักข่าว

หลังจากนั้นจะเป็นผู้รับผิดชอบการออกแบบนิทรรศการ การกำหนดผังเส้นทางเดินชมนิทรรศการ การใช้สีและแสง โดยออกแบบสีที่ใช้ในนิทรรศการได้รับแรงบันดาลใจจากสีธงชาติไทย การใช้สื่อจัดแสดงที่หลากหลายร่วมกับโบราณวัตถุเพื่อให้ผู้ชมรับรู้ เข้าใจและซึมซาบความเป็นไทยในทุกแง่มุมที่ผู้จัดต้องการสื่อสาร (รูปที่ ๕-๘)

รูปที่ ๕

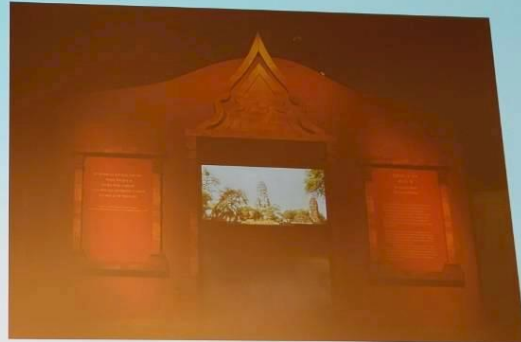

รูปที่ ๖

2부 | 숨겨진 성소

왓 라차부라나 사원의 입구

รูปที่ ๗

3부 | 벽화를 따라서

에메랄드 사원, 라마끼엔 벽화

รูปที่ ๘

ทีมออกแบบนิทรรศการได้แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมไทยที่มีความยิ่งใหญ่ งดงามย่อส่วนลงสู่ห้องจัดแสดง

ลำดับต่อไปคุณ You Hong-june ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลีชั้นเวทีก้าว
แนะนำถึงความสำเร็จและความประทับใจที่มีต่อนิทรรศการพิเศษเรื่องนี้ โดยเฉพาะพระพุทธรูปลีลา ศิลปะ
สุโขทัยที่น่าตื่นตะลึงอย่างยิ่งสำหรับชาวเกาหลี เพราะพระพุทธรูปในเกาหลีมีเฉพาะยืนกับนั่ง แต่ไม่มีปางลีลา
เลยแม้แต่องค์เดียว และกล่าวขอบคุณประเทศไทยที่ไว้วางใจและเชื่อมั่นให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลียืม
โบราณวัตถุล้ำค่ามากถึง ๒๐๗ รายการ นับเป็นครั้งแรกประวัติศาสตร์ของเกาหลีที่ได้รับโอกาสอันดียิ่งเช่นนี้
ปิดท้ายด้วยการกล่าวเชิญชวนให้ชาวเกาหลีมาเยี่ยมชมนิทรรศการเรื่อง Amazing Thailand: Masterpieces
of Thailand กันมากๆ (รูปที่ ๙)

รูปที่...

รูปที่ ๙

ลำดับต่อไปนายทศพร ศรีสมาน รองอธิบดีกรมศิลปากรได้รับเชิญให้ขึ้นกล่าวแสดงความยินดีที่การจัดนิทรรศการภายใต้ความร่วมมือของทั้งสองประเทศดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี อันเป็นผลจากการดำเนินงานตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการแลกเปลี่ยนวิทยาการและศิลปวัฒนธรรม ฉบับที่ ๒ ด้วยเจตจำนงที่ต้องการเผยแพร่ความรู้และคุณค่าศิลปวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่ประจักษ์ในต่างประเทศ และยังมีโบราณวัตถุชิ้นสำคัญที่กรมศิลปากรไม่เคยให้ยืมไปจัดแสดงในต่างประเทศมาก่อนร่วมจัดแสดงในนิทรรศการนี้ด้วย กรมศิลปากรยินดีอย่างยิ่งที่โบราณวัตถุชุดนี้ยังได้นำไปจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์วัดทองโศภิตาต่อเนื่องอีก ๓ เดือนเพื่อให้ชาวเกาหลีมีโอกาสได้ชื่นชมอย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่านิทรรศการครั้งนี้จะเป็นจุดสะพานเชื่อมโยงสองวัฒนธรรมและกระชับความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นสืบไป (รูปที่ ๑๐)

รูปที่ ๑๐

เวลา ๑๐.๓๐ น. สิ้นสุดพิธีการแถลงข่าวประชาสัมพันธ์เปิดนิทรรศการภายในห้องประชุมเล็ก และได้เปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวทุกสำนักข่าวได้เยี่ยมชมและถ่ายภาพภายในนิทรรศการพิเศษ เรื่อง Amazing Thailand: Masterpieces of Thailand โดยมีคุณ Noh Namhee ภัณฑารักษ์เป็นผู้บรรยายนำชมคณะผู้สื่อข่าว (รูปที่ ๑๑-๑๕)

รูปที่ ๑๑

รูปที่ ๑๒

รูปที่ ๑๓

รูปที่ ๑๔

รูปที่ ๑๕

เวลา ๑๒.๐๐ น.- ๑๓.๑๕ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน ในโอกาสนี้คุณ Yoo Hong-jun ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลีมอบหนังสือประกอบนิทรรศการพิเศษดังกล่าว จำนวน ๑ เล่ม พร้อมของที่ระลึกแทนคำขอบคุณและสื่อถึงสัมพันธ์ไมตรีที่จะแน่นแฟ้นระหว่างสองหน่วยงานต่อไปในอนาคต (รูปที่ ๑๖)

รูปที่ ๑๖

เวลา ๑๓.๓๐ น. คณะผู้แทนไทยทั้ง ๕ คน เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการถาวรในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี โดยเฉพาะห้องจัดแสดงพระโพธิสัตว์ศรีอารยเมตไตรยปางครุฑนาคที่มีแนวคิดการออกแบบพื้นที่จัดแสดง การใช้แสง เสียง เพิ่มประสบการณ์ให้อายุคนละทั้ง ๖ ของผู้ชม จากนั้นคณะผู้แทนไทยเข้าเยี่ยมชมห้องจัดแสดงเครื่องถ้วย (Ceramics Gallery) แสดงให้เห็นพัฒนาการผลงานทางศิลปกรรมที่งดงามของกลุ่มเครื่องถ้วย แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มหลัก ได้แก่

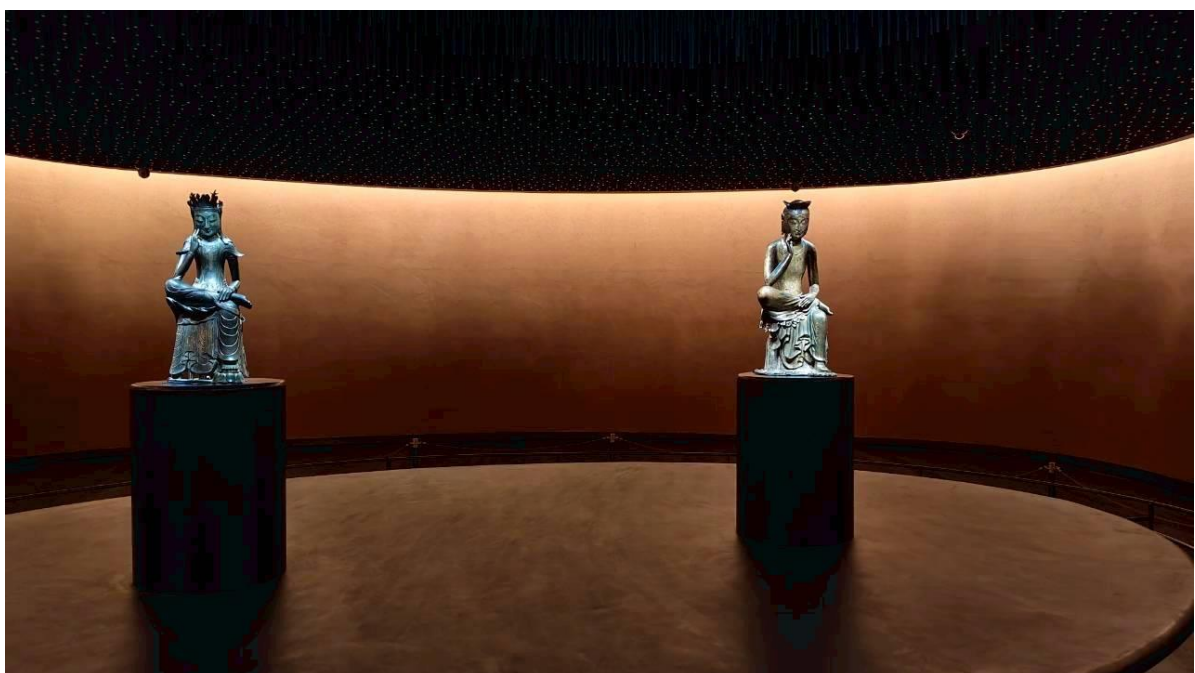
๑. เครื่องถ้วยยุคโครยอ (Goryeo Celadon): โดดเด่นด้วยเครื่องเคลือบสีเขียวหยก (Celadon) อันขึ้นชื่อ รวมถึงเทคนิคการเซาละลายฝังมุกและสีชาวดำ (Inlaid Celadon)

๒. เครื่องถ้วยพุนซอง (Buncheong Ware): เครื่องถ้วยในยุคต้นราชวงศ์โชซอนที่ใช้ดินสีขาว ขัดเคลือบและตกแต่งลวดลายอย่างเป็นธรรมชาติเครื่องเคลือบดินเผาสีขาว (White Porcelain)

๓. เครื่องถ้วยยุคกลางและปลายราชวงศ์โชซอน รวมถึง "โถจันทร์" (Moon Jar) อันเป็นเอกลักษณ์ที่ได้รับการยกย่อง เครื่องถ้วยโชซอนเน้นความเรียบง่ายของเนื้อดินสีขาวนวล (Milky White) สะท้อนความสงบเรียบง่ายตามแบบอย่างลัทธิขงจื๊อที่นิยมนับถือแพร่หลายในยุคโชซอน (รูปที่ ๑๗-๒๑)

รูปที่ ๑๗

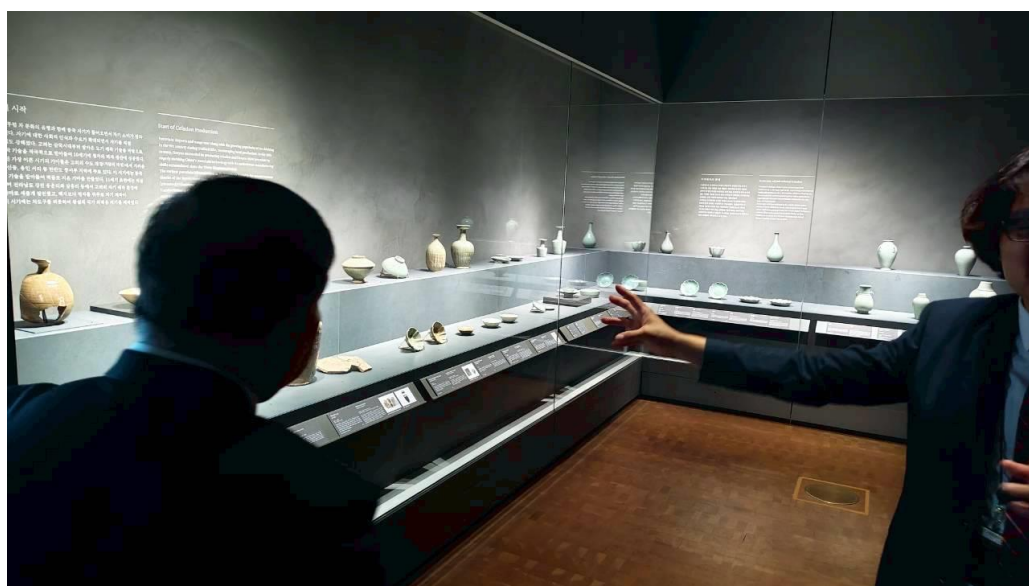
รูปที่ ๑๘

รูปที่ ๑๙

รูปที่ ๒๐

รูปที่ ๒๑

วิทยากรแนะนำโบราณวัตถุชิ้นสำคัญภายในห้องจัดแสดงเครื่องถ้วย
โดยมีล่ามแปลไทย-เกาหลีช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสาร

เวลา ๑๕.๓๐ น. คณะผู้แทนไทยทั้ง ๕ คน ลงทะเบียนเข้าร่วมพิธีเปิดนิทรรศการพิเศษเรื่อง Amazing Thailand: Masterpieces of Thai Art (รูปที่ ๒๒-๒๓)

รูปที่ ๒๒

รูปที่ ๒๓

เวลา ๑๖.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น. พิธีเปิดนิทรรศการพิเศษเรื่อง Amazing Thailand: Masterpieces of Thai Art เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการ นำโดยคุณ Yoo Hong-jun ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี เป็นผู้กล่าวเปิดนิทรรศการนี้อย่างเป็นทางการ โดยกล่าวขอบคุณทั้งกรมศิลปากร, สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล และพิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ให้ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี (รูปที่ ๒๔)

รูปที่ ๒๔

ลำดับต่อไปเป็นนายทศพร ศรีสมาน รองอธิบดีกรมศิลปากรขึ้นกล่าวแสดงความยินดีเนื่องในโอกาส
เปิดนิทรรศการพิเศษเบื้องหน้าแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงาน (รูปที่ ๒๕)

รูปที่ ๒๕

ลำดับต่อไปเป็นนายธานี แสงรัตน์ เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซลขึ้นกล่าวแสดงความยินดีกับความสำเร็จในการจัดแสดงนิทรรศการโบราณวัตถุของไทยได้อย่างยิ่งใหญ่และงดงาม และกล่าวว่ายินดีและเต็มใจให้ความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างสองประเทศในทุกกิจกรรมต่อไป (รูปที่ ๒๖)

รูปที่ ๒๖

ลำดับต่อไปเป็นท่าน Venerable Hyeondok เจ้าอาวาสวัดทงโดชา ขึ้นกล่าวแสดงความยินดีและขอบคุณประเทศไทยที่ให้ความเชื่อมั่นอนุญาตให้นำโบราณวัตถุทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญอย่างยิ่งมาจัดแสดงทั้งที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกาหลี และพิพิธภัณฑวัดทงโดชา แม้จะเป็นช่วงเวลาเพียงแห่งละ ๓ เดือน แต่จะเป็นโอกาสที่หาไม่ได้อีกแล้วที่พุทธศาสนิกชนชาวเกาหลีจะได้ชื่นชมงานศิลปกรรมพระพุทธศาสนาจากดินแดนไทยอย่างใกล้ชิดเช่นนี้ (รูปที่ ๒๗)

รูปที่ ๒๗

จากนั้นเจ้าภาพได้เชิญให้แขกผู้มีเกียรติทุกคนที่มาร่วมงานพิธีเปิดได้เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการดังกล่าว โดยมีคุณ Noh Namhee ภัณฑารักษ์เป็นวิทยากรนำชมนิทรรศการอย่างละเอียด เมื่อแขกผู้มีเกียรติชม นิทรรศการเสร็จสิ้นแล้วจึงเชิญแขก VIP ถ่ายรูปร่วมกันเบื้องหน้าป้ายชื่อนิทรรศการเพื่อเป็นที่ระลึก (รูปที่ ๒๘)

รูปที่ ๒๘

เวลา ๑๗.๓๐ น. - ๑๘.๓๐ น. เจ้าภาพเชิญแขกผู้มีเกียรติเข้าร่วมงานเลี้ยงรับรอง ณ ห้องโถงใหญ่ ในโอกาสนี้ นายทศพร ศรีสมาน รองอธิบดีกรมศิลปากรได้มอบของที่ระลึกเป็นการขอบคุณและแสดงไมตรีที่ดีต่อกันให้กับคุณ Yoo Hong-jun ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี และท่าน Venerable Hyeondok เจ้าอาวาสวัดทงโดซา (รูปที่ ๒๙-๓๐)

รูปที่ ๒๙

รูปที่ ๓๐

วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๙

เวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. คณะผู้แทนไทยทั้ง ๕ คนเดินทางด้วยรถตู้ถึงพิพิธภัณฑ์ Pompidou Seoul ตั้งอยู่ที่อาคาร ๖๓ Glass Skyscape เลขที่ ๕๐ เขตยอฮโด กรุงโซล ซึ่งพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เกิดจากความร่วมมือระหว่างศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมปอมปиду (Centre Pompidou) ประเทศฝรั่งเศส และองค์กร Hanwha Culture Foundation เป็นระยะเวลา ๔ ปี เพื่อเป็นพื้นที่จัดแสดงผลงานศิลปะชั้นเกระดับโลก ซึ่งเปิดให้เข้าชมครั้งแรกตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๙ นิทรรศการแรกเปิดตัวด้วยธีม Cubism: Innovators of Vision รวบรวมผลงานของศิลปินคนสำคัญของโลกอย่าง Pablo Picasso และ Georges Braque มาจัดแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของงานศิลปะจากสองศิลปินชื่อดัง ตลอดระยะเวลา ๔ ปีที่เกิดความร่วมมือนี้ จะมีการสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนนิทรรศการหลักและนิทรรศการพิเศษจากพิพิธภัณฑ์ Pompidou ที่ปารีสอีกจำนวนมาก เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ Pompidou ปารีสปิดปรับปรุงครั้งใหญ่

ข้อมูลที่ได้จากการเข้าศึกษาดูงานพิพิธภัณฑ์ Pompidou Seoul เป็นอาคารเก่าที่ปรับปรุงใหม่ทั้งหมด ภายใต้แนวคิด "กล่องแห่งแสง" (Box of Light) โดยสถาปนิกชาวฝรั่งเศส Jean-Michel Wilmotte ตัวอาคารได้รับการปรับโฉมเป็นพื้นที่สีขาวกึ่งโปร่งแสงที่เปิดรับแสงธรรมชาติในเวลากลางวัน และในทางกลับกันแสงไฟจากภายในอาคารจะส่องสว่างออกมาสู่เมืองในเวลากลางคืน ตัวอาคารห่อหุ้มด้วยกระจกโค้งแบบสองชั้น (Double-skin façade) เน้นความโปร่งโล่งทันสมัยแต่ยังคงสถาปัตยกรรมภายในที่โดดเด่นและสอดคล้องกับผลงานศิลปะร่วมสมัย ที่สำคัญกระจกโค้งสองชั้นยังเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่ช่วยรักษาอุณหภูมิและตัดทอนความชื้นจากสภาพอากาศภายนอกกริมน้ำอันได้ดียเยี่ยม

อาคารนี้...

อาคารนี้ติดตั้งระบบ HVAC (Climate Controls) ที่ซ่อนอยู่ภายในอาคารซึ่งใช้ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ (HVAC) ที่ถูกออกแบบมาเพื่อควบคุมความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉพาะ (ตั้งค่าไว้ที่ ๕๕ - ๖๕%RH) เพื่อป้องกันไม่ให้งานศิลปะได้รับความเสียหายจากความชื้น

องค์กร Hanwha Culture Foundation มีเป้าหมายให้ตึกนี้เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม เปลี่ยนพื้นที่ศูนย์ประชุมเดิมให้กลายเป็นพื้นที่จัดแสดงงานศิลปะระดับโลกและพื้นที่ที่เปิดกว้างสำหรับทุกคน ความน่าสนใจของตัวนิทรรศการนี้เกิดการปะทะสังสรรค์ระหว่างภัณฑารักษ์รุ่นเก่ากับรุ่นใหม่ในด้านแนวคิดการออกแบบตัวอักษรชื่อนิทรรศการ แต่เมื่อนิทรรศการดำเนินการจนสิ้นสุดกระบวนการงาน กลับพบว่าแนวคิดของภัณฑารักษ์รุ่นใหม่มีความสดใหม่ สวยงามและน่าสนใจ ส่วนความคลาสสิกของภัณฑารักษ์รุ่นเก่ายังคงมีความสมบูรณ์แบบในตัวเอง เมื่อต่างฝ่ายต่างยอมรับมุมมองที่แตกต่างของกันและกัน นิทรรศการนี้จึงประสบความสำเร็จสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้ทุกเพศทุกวัย แม้จะเป็นวันธรรมดาจำนวนผู้เข้าชมก็ยังหนาแน่น โดยพิพิธภัณฑ์นี้จัดเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชมในอัตราเดียวกันทั้งประชาชนชาวเกาหลีและชาวต่างชาติ คนละ ๒๘,๐๐๐ วอน โดยพิพิธภัณฑ์ได้รับเงินสนับสนุนจากองค์กร Hanwha Culture Foundation สำหรับบริหารจัดการภายในทั้งหมด (รูปที่ ๓๑ - ๓๔)

รูปที่ ๓๑

รูปที่ ๓๒

รูปที่ ๓๓

รูปที่ ๓๔

เวลา ๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๐๐ น. ออกเดินทางไปที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติระบบตัวอักษรโลก (National Museum of World Writing Systems ณ เมืองอินซอน

เวลา ๑๔.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น. เข้าเยี่ยมชมพร้อมศึกษาดูงานในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติระบบตัวอักษรโลก (National Museum of World Writing Systems โดยเริ่มจากการประชุมร่วมกันทั้งสองฝ่าย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในแง่วิชาการ ทางพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติระบบตัวอักษรโลกยินดีที่มีโอกาสได้พบปะพูดคุยกับตัวแทนกรมศิลปากร ซึ่งประสงค์จะสร้างความร่วมมือทางวิชาการเชิงลึกสำหรับปรับปรุงหรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบตัวอักษรของไทยเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้สนใจจะนำเสนอนิทรรศการเกี่ยวกับโบราณวัตถุประเภทคัมภีร์โบราณ หนังสือสมุดข่อยของไทยให้มากขึ้น (รูปที่ ๓๕ - ๓๖)

รูปที่ ๓๕

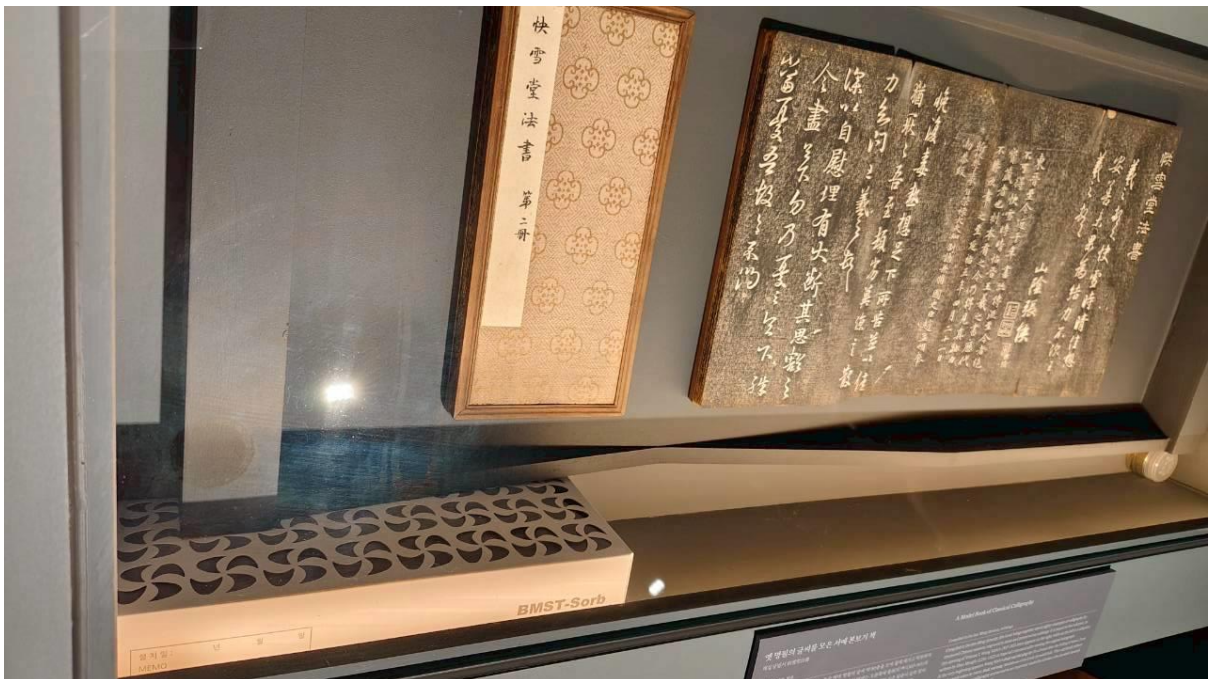

รูปที่ ๓๖

แนวคิดหลักของพิพิธภัณฑ์นี้ได้จำลองโบราณวัตถุที่ปรากฏตัวอักษรไล่เรียงตามลำดับความเก่าแก่ที่มีในโลกนี้ เช่น อักษรลิ่มคูนiform อักษรฮัมมูราปี อักษรเฮโรกริฟิก เป็นต้น พยายามรวบรวมตัวอักษรในโลกนี้ได้ ๕๐ ตัวอักษร/ภาษา โดยมีเป้าหมายว่าจะพยายามตามหาและรวบรวมตัวอักษร/ภาษาที่สูญหายไปจากโลกนี้แล้วด้วย ทั้งนี้ได้วางแผนงานในปี ๒๐๒๗ ที่จะเพิ่มภัณฑารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตัวอักษร/ภาษาในแต่ละทวีป และจะเพิ่มนิทรรศการพิเศษเกี่ยวกับตัวอักษร/ภาษาให้ได้ปีละ ๒ ครั้ง (รูปที่ ๓๗ - ๔๑)

รูปที่ ๓๗

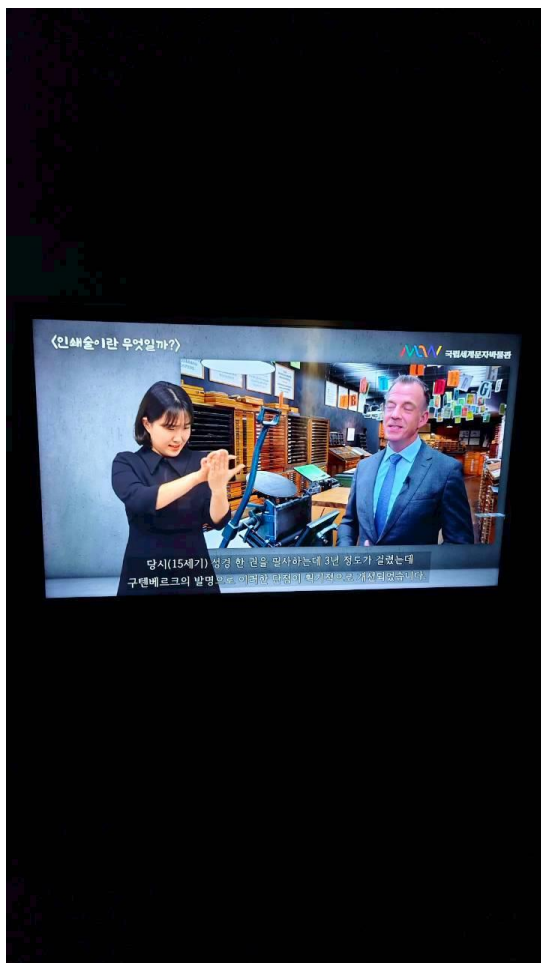
รูปที่ ๓๘

ภายในตู้จัดแสดงจัดวางกล่องดูดความชื้นเพื่อรักษาอุณหภูมิและความชื้นให้คงที่ ตามแนวทางการอนุรักษ์เชิงป้องกัน

รูปที่ ๓๙

โบราณวัตถุประเภทเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาเครื่องแรกที่ทำนายในประเทศไทย ประกอบการจัดแสดงให้เห็นพัฒนาการด้านการสื่อสารตัวอักษรเมื่อโลกพัฒนาเทคโนโลยีไปอย่างรวดเร็ว

รูปที่ ๔๐ สื่อจัดแสดงสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน

รูปที่ ๔๑ ตั้งป้ายชี้แจงว่าวัตถุจัดแสดงศิลปากริกหลักที่ ๑ (จำลอง)
ถูกยืมไปจัดแสดงในนิทรรศการพิเศษ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกาหลี
วันที่ ๒๔...

วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. คณะผู้แทนไทยเข้าศึกษาดูงาน ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ สังกัดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกาหลี และได้เข้าพบปะพูดคุยกับผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ โดยปัจจุบันได้ย้ายเจ้าหน้าที่ทั้งหมดมาปฏิบัติงานภายในอาคารแห่งใหม่ที่เพิ่งก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๙ (รูปที่ ๔๒-๔๓)

รูปที่ ๔๒

รูปที่ ๔๓

อาคารแห่ง...

อาคารแห่งใหม่มีพื้นที่ทำงานที่สะดวก ทันสมัย กว้างขวางและมีระบบปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์
รองรับสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์แห่งใหม่มีการแบ่งพื้นที่ปฏิบัติงานชัดเจน เริ่มจาก
ห้องแรกเป็นห้อง CT Scan ทั้งหมด ๓ เครื่อง นับว่าเป็นเครื่อง CT Scan ที่เป็นรุ่นใหม่ล่าสุดของโลก สั่งผลิต
และนำเข้ามาจากประเทศเยอรมนี สามารถ X-ray ได้ ๓๖๐ องศา โดยเครื่อง CT Scan ทั้ง ๓ เครื่องใช้งานกับ
โบราณวัตถุได้ทุกขนาด แต่บางเครื่องอาจจะเหมาะสมกับโบราณวัตถุบางประเภทที่สุด นักอนุรักษ์จะเป็นผู้
เลือกว่าโบราณวัตถุแบบใดเหมาะสมที่จะใช้กับเครื่อง CT Scan เครื่องใด เมื่อสแกนแล้วจะมองเห็นสภาพ
ภายในวัตถุที่ไม่อาจมองเห็นด้วยตาเปล่า มองเห็นเทคนิคการผลิต ซึ่งจะช่วยให้นักอนุรักษ์กำหนดแนวทางและ
วิธีการซ่อมแซมได้ถูกต้องเหมาะสม เช่น เครื่องนาโนซิติ์ จะใช้กับโบราณวัตถุขนาดเล็กมากๆ เช่น อัญมณี
ทองคำ หากเป็นผ้ากับกระดาษจะใช้เครื่อง CT Scan แบบ SEM ที่สามารถสแกนโครงสร้างวัตถุแบบละเอียด
มากโดยไม่ทำลายวัตถุเลย หากโบราณวัตถุที่เป็นภาพจิตรกรรม เครื่อง CT Scan จะช่วยให้เห็นภาพร่าง
ลายเส้น สีที่ใช้ในภาพเป็นสีชนิดใดโดยใช้คลื่นความถี่ของแสงเป็นตัววิเคราะห์แยกความแตกต่างของเส้นกับสี
บางครั้งอาจจำเป็นต้องใช้เครื่อง CT Scan ๒ เครื่อง ร่วมกันเพื่อช่วยวิเคราะห์สภาพวัตถุแต่ละจุดให้ละเอียด
แม่นยำถูกต้องเหมาะสม (รูปที่ ๔๔-๔๗)

รูปที่ ๔๔

ห้องปฏิบัติการห้องที่ ๑ ติดตั้งเครื่อง CT Scan โบราณวัตถุขนาดใหญ่ สามารถสแกนได้ ๓๖๐ องศา

รูปที่ ๔๕

เครื่อง CT Scan เครื่องที่ ๒ ที่ใช้สแกนโบราณวัตถุขนาดเล็ก

รูปที่ ๔๖

ห้องปฏิบัติการถ่ายภาพโบราณวัตถุขนาดใหญ่

รูปที่ ๔๗

เยี่ยมชมการทำงานของเครื่อง CT Scan ที่ส่งภาพมาที่จอภาพขนาดใหญ่

ชั้นที่ ๒ ของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์เป็นห้องปฏิบัติการอนุรักษ์โบราณวัตถุประเภทเครื่องปั้นดินเผา และประเพณีหินขนาดเล็ก หากเป็นโบราณวัตถุหินขนาดใหญ่จะมีห้องอนุรักษ์หินขนาดใหญ่แยกไปอยู่ชั้นที่ ๑ ใกล้ๆ กับห้อง CT Scan เพื่อให้สะดวกในการขนย้ายและปฏิบัติงาน

นายทศพร ศรีสมาน รองอธิบดีกรมศิลปากรสอบถามว่าศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์นี้รับซ่อมแซมให้กับหน่วยงานภายนอกหรือเอกชนหรือไม่ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ตอบว่า ศูนย์แห่งนี้รับอนุรักษ์ซ่อมแซมเฉพาะหน่วยงานราชการด้วยกันเท่านั้น และที่นี้มีห้องวิเคราะห์สภาพโบราณวัตถุสำหรับประชุมให้คำปรึกษาทางไกล สามารถติดต่อทำงานร่วมกับนักอนุรักษ์หรือผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ โดยมีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทั่วประเทศเกาหลี ๑๓ แห่งที่จะให้บริการปรึกษางานอนุรักษ์ทางไกล หากเอกชนต้องการให้ซ่อมแซมโบราณวัตถุของตนจะต้องไปใช้บริการงานอนุรักษ์ที่บริหารโดยองค์กรเอกชนที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมมรดกวัฒนธรรม

ห้องอนุรักษ์โบราณวัตถุแต่ละประเภท เช่น ห้องอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง ห้องอนุรักษ์ไม้ และมีห้องอนุรักษ์โบราณวัตถุใต้น้ำแยกไว้ต่างหากอีกหนึ่งห้องด้วย ห้องอนุรักษ์โลหะ ห้องอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมบนกระดาษและผ้า ห้องอนุรักษ์ผ้าทอ ซึ่งจะมีพื้นที่เปียกสำหรับซักล้างผ้าแยกส่วนชัดเจนด้วย แต่ละห้องมีหลักการและแนวคิดด้านพื้นที่ใช้สอยต้องกว้างขวาง โปร่งโล่ง มีระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้น ระบบระบายอากาศทั่วทั้งอาคาร ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ประตูเข้า-ออกกว้าง ๕ เมตร สูง ๒.๕ เมตร เปิด-ปิดอัตโนมัติ ไม่มีพื้นต่างระดับ ทุกห้องติดตั้งเครื่องฟอกอากาศครอบคลุมทุกตารางเมตร ที่สำคัญจะมีสวัสดิการเป็นพิเศษสำหรับนักอนุรักษ์โบราณวัตถุประเภทโลหะที่ต้องสัมผัสกับสารเคมีตลอดเวลา ด้วยการให้ตรวจสุขภาพฟรีเป็นประจำทุกปี

อาคารนี้...

อาคารนี้มีห้องสำหรับทำตู้จำลองสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันเพื่อทดสอบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโบราณวัตถุแต่ละชนิด สำหรับเป็นนักศึกษา ทดลองจัดการปัญหาความชื้นในพื้นที่จำกัดก่อนจะนำไปใช้งานในห้องคลังต่อไป หากมีประชาชนสนใจเข้าเยี่ยมชมการทำงานของศูนย์อนุรักษ์แห่งนี้ สามารถติดต่อขอเยี่ยมชมการทำงานได้ผ่านกระจก โดยไม่รบกวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ กรณีมีโบราณวัตถุที่ต้องจำกัดการมองเห็น จะออกแบบกระจกให้สามารถปรับแสงที่ควบคุมโดยรีโมท (รูปที่ ๔๘-๕๑)

รูปที่ ๔๘

ทุกห้องจะติดตั้งเครื่องฟอกอากาศไว้เพื่อสุขอนามัยของนักอนุรักษ์ทุกคน

รูปที่ ๔๙

ห้องอนุรักษ์โบราณวัตถุประเภทโลหะ

รูปที่ ๕๐

ห้องอนุรักษ์โบราณวัตถุประเภทเครื่องปั้นดินเผา

รูปที่ ๕๑

ห้องปรึกษาทางไกลผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ที่สามารถติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญในต่างประเทศ

กับนักอนุรักษ์ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติส่วนภูมิภาค

เวลา ๑๔.๐๐ น. เดินทางจากศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ถึงสนามบินอินชอน เพื่อเดินทางกลับ
ประเทศไทย

๑๐. ข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรม

-จากการสังเกตการณ์การทำงานตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงกระบวนการสุดท้ายของการจัดนิทรรศการครั้งนี้ มองเห็นการคิด การออกแบบและการวางแผนงานอย่างรอบคอบ รัดกุม สามารถจัดนิทรรศการออกมาได้ตรงโจทย์ความมหัศจรรย์ของเมืองไทยที่ครบถ้วน สมบูรณ์แบบ เป็นตัวอย่างการทำงานที่ดีที่ควรได้มีโอกาสเรียนรู้และนำไปปรับใช้กับการทำงานในพิพิธภัณฑ์ของไทย

-จากการศึกษาดูงานหน่วยงานด้านพิพิธภัณฑ์และการอนุรักษ์ของเกาหลี ทุกแห่งมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีระเบียบเข้มงวด จริงจังและทุ่มเททุกกระบวนการ ทุกขั้นตอนเพื่อปกป้องโบราณวัตถุ โบราณสถานอย่างดีที่สุด รัฐบาลให้ความสำคัญกับการศึกษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมอย่างแท้จริง เปิดให้ประชาชนในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติฟรี ส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมเกาหลีในวงกว้าง สร้างความรักและหวงแหนจากการปลูกฝังแบบไม่ยัดเยียด เป็นตัวอย่างแนวทางการทำงานที่ดีที่สามารถนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานไทยได้

-พิพิธภัณฑ์ทุกแห่งของเกาหลีมีความอิสระในการออกแบบและผลิตสินค้าที่ระลึกมาวางจำหน่าย สามารถสร้างรายได้อย่างมาก แม้จะไม่ได้จำหน่ายค่าตัวเข้าชม เปิดกว้างให้เอกชน ประชาชนใช้ความคิดสร้างสรรค์ร่วมผลิตสินค้าที่ระลึกหลากหลายรูปแบบมาวางจำหน่าย ซึ่งในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดด้านระเบียบข้อกฎหมายที่ต้องระมัดระวัง แต่สามารถนำแนวคิดจากเกาหลีไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของไทย

- การประชุมหารือร่วมกับผู้นำของหน่วยงานต่างๆของเกาหลีช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ระหว่างบุคลากรของสองประเทศได้ดีในอนาคต

(ลายมือชื่อ).....

(นายทศพร ศรีสมาน)

รองอธิบดีกรมศิลปากร

(ลายมือชื่อ).....

(นางสาวนิตยา กนกมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

(ลายมือชื่อ).....

(นางสาวดาริกา ธนะศักดิ์ศิริ)

ภัณฑารักษ์ชำนาญการพิเศษ

(ลายมือชื่อ).....

(นางสาวกัญณศมนต์ ภูธรธรรม)

ภัณฑารักษ์ชำนาญการพิเศษ

(ลายมือชื่อ).....

(นางสาวสุกัญญา พงศ์เจริญศิริกุล)

ภัณฑารักษ์ชำนาญการ